

ПРАВИЛНИК И ПРОПОЗИЦИЈЕ ТАКМИЧЕЊА ИЗ БИОЛОГИЈЕ ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА ЗА ШКОЛСКУ 2021/22. ГОДИНУ

Такмичење из Биологије за основне школе у школској 2021/22. години организује се у складу са „Стручним упутством о организовању такмичења и смотри ученика основних и средњих школа“ и „Календаром такмичења и смотри ученика основних школа“ за текућу школску годину које је усвојило и објавило Министарство просвете, науке и технолошког развоја Србије, као и у складу са одговарајућим јавно објављеним одлукама Српског биолошког друштва као организатора такмичења. Овим Правилником одређује се непосредна процедура реализације такмичења.

Овај Правилник допуњује и прецизира одредбе Стручног упутства у деловима који се односе на надлежност организатора.

У школској 2021/22. години такмичење из Биологије се организује за ученике V, VI, VII и VIII разреда основне школе на четири нивоа, и то: за ученике V и VI разреда (до окружног нивоа) и VII и VIII разреда (до републичког нивоа), према Календару такмичења Министарства просвете науке и технолошког развоја:

1. Школски ниво – до 13. марта 2022. године
2. Општински ниво – 02. април 2022. године
3. Окружни/градски ниво – 07. мај 2022. године
4. Републички ниво – 28. мај 2022. године

На свим нивоима такмичења ученици ће решавати тест из биологије на коме могу освојити највише сто (100) поена. Време решавања теста је шездесет (60) минута. Питања на тестовима провераваће ниво стечених знања, умења, вештина и способности које доприносе достизању важећих образовних стандарда за предмет, у складу са узрастом ученика. Питања на тестовима неће обухватити наставне јединице чија обрада захтева лабораторијски и практичан рад ученика. У припреми ученика могу се користити одобрени уџбеници за предмет Биологија, као и други релевантни извори који задовољавају критичку рецепцију наставника.

ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Школско такмичење организује и реализује директор школе у просторијама школе. Обим градива на тесту обухвата наставне јединице одговарајућег разреда које су од почетка школске године реализоване закључно са крајем првог полугодишта. Тестове састављају предметни наставник/наставници биологије из школе.

По завршетку тестирања, прегледа тестова и жалбеног поступка, реализатор такмичења сачињава ранг листу ученика за сваки разред, одређује ученике који су се пласирали на општински ниво такмичења, и о томе обавештава непосредне реализаторе следећег нивоа (тј. школе домаћине општинског такмичења).

За постигнућа на школском такмичењу не додељују се дипломе и похвале.

Пласман на општинско такмичење остварују ученици школских такмичења према ранг листи бодова по разреду остварених на школском такмичењу. Из школа које имају три и мање одељења по разреду пласман остварује највише три (3) ученика по разреду. Из школа које имају четири и више одељења по разреду пласман остварују

најбоље пласирани ученици по разреду до броја који је једнак броју одељења тог разреда. Спискови треба да садрже: име и презиме ученика, разред, број освојених бодова на школском такмичењу, назив школе, назив општине, име и презиме професора ментора и језик на коме ће ученик решавати тест (српски језик или језик националних мањина).

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Општинско такмичење организују општински активни наставника биологије у сарадњи са директорима школа домаћина општинског такмичења и организатором такмичења. Школа одређена као домаћин на време обавештава организатора такмичења како би се у редовној комуникацији обезбедили сви услови за несметану реализацију такмичења.

У непосредној реализацији такмичења учествују чланови општинског актива наставника биологије и школе домаћина који формирају неопходна радна тела (комисије/поткомисије за дежурство, жалбе, преглед, бодовање и рангирање). Тестирање ученика, преглед и бодовање тестова, пријем и обрада приговора и жалби, објављивање резултата и формирање општинске ранг листе обавља се у школи домаћину.

Обим градива биологије за сваки ниво такмичења је усклађен са редоследом наставних тема и наставних јединица датих у Плану реализације наставе за основну школу од 5.08.2021. Завода за унапређење образовања и васпитања.

Обим градива на **општинском такмичењу** за сваки разред обухвата наставно градиво од почетка школске године закључно са 50. часом по Плану реализације наставе датог од стране ЗУОВ-а :

1. За ученике V разреда градиво од почетка школске године закључно са наставним јединицама “Утицај фактора средине на биљке и Утицај фактора средине на животиње”.
2. За ученике VI разреда градиво од почетка школске године закључно са наставном јединицом “Наследни материјал”.
3. За ученике VII разреда градиво од почетка школске године закључно са наставном јединицом “Обезбеђивање енергије”.
4. За ученике VIII разреда градиво од почетка школске године закључно са наставном јединицом “Циклуси кружења основних супстанци у природи”.

Тестове (и решења тестова са кључем) припрема Стручни тим за организацију и реализацију такмичења. Стручни тим тестове електронским путем доставља школама домаћинима непосредно (најмање 3 сата) пред почетак такмичења. Тестови се копирају непосредно пре такмичења у присуству Комисије коју чине наставници биологије и

директорили друго одговорно лице школе домаћина, који пред комисијом отвара линк или фајл са тестовима.

Решења тестова са кључем за бодовање стручни тим електронски доставља школама домаћинима непосредно по завршетку тестирања. Решења тестова са кључем се објављују на сајту организатора такмичења.

Тестирање ученика на општинском такмичењу се обавља у трајању од сат времена (60 минута). Одмах након обављеног тестирања, комисија за жалбе школе домаћина прима приговоре наставника на питања, решења и кључеве тестова, у писаној форми, на одговарајућем обрасцу. Приговори се решавају одмах. По потреби се обавља консултација са Стручним тимом организатора такмичења, који одмах сагледава приговор и саветује комисију. Уколико се приговор прихвата, и уколико то захтева модификацију решења и кључа теста, Стручни тим организатора такмичења на свом сајту публикује приговор и модификацију решења и кључа, како би и остале комисије преглед и бодовање обавили у сагласности са тиме. Комисије школе домаћина су у обавези да редовно проверавају своју електронску пошту, као и сајт организатора такмичења на дан такмичења, да би евентуалне корекције кључа благовремено преузеле и поступале у складу са њима. Поступак приговора се сматра завршеним по истеку једног сата (60 минута) након завршетка тестирања, после чега се приступа прегледању и оцењивању тестова.

По завршетку оцењивања тестова школе домаћини праве привремене ранг листе. По њиховом објављивању омогућава се увид у резултате ученика и бодовање, у трајању од сат времена (60 минута). Захтев, у писаној форми на одговарајућем обрасцу, подносе наставници, који присуствују увиду у тест. Комисија одмах решава захтеве, и по потреби објављује кориговану ранг листу. По завршетку увида у резултате прегледа и бодовања, школа домаћин прави коначну општинску ранг листу **на посебном формулару** који ће добити од организатора такмичења, према којој се одређују ученици који су се пласирали на следећи ниво такмичења. Коначну ранг листу потписују сви чланови општинске Комисије, и у дану такмичења листу шаљу електронским путем Стручном тиму организатора такмичења. Спискови треба да садрже: име и презиме ученика, разред, број освојених бодова на општинском такмичењу, назив школе, назив општине, име и презиме професора ментора и језик на коме ученик решава тест (српски језик или језик националних мањина). Мењање коначне листе по било ком основу након овог периода НЕЋЕ БИТИ МОГУЋЕ.

Сви ученици који приступе општинском такмичењу и освоје најмање један бод на тесту добијају похвалницу за учествовање на општинском такмичењу.

Ученици који су на општинској ранг листи остварили број бодова који се налази у горњих пет посто бодова добијају диплому „Диплома за освојено **прво место** на општинском такмичењу из биологије“. Ученици који остваре следећих пет посто бодова на општинској ранг листи добијају диплому „Диплома за освојено **друго место** на општинском такмичењу из биологије“. Ученици који остваре следећих десет посто бодова на општинској ранг листи добијају диплому „Диплома за освојено **треће место** на општинском такмичењу из биологије“.

Директан пласман на окружно/градско такмичење остварују сви ученици који освоје прво, друго и треће место на општинској ранг листи, без обзира на број

освојених бодова. Уколико се при израчунавању процената на основу листе не добије цели број, број пласираних ученика треба заокружити на већу цифру.

Наставници ученика који су добили дипломе добијају похвалнице.

Похвалнице и дипломе додељује домаћин општинског такмичења, а потписује их директор школе домаћина.

Коначне листе пласираних ученика са општинског нивоа такмичења школе домаћини шаљу електронским путем у дану такмичења организатору такмичења. Мењање коначне листе по било ком основу након тога НЕЋЕ БИТИ МОГУЋЕ. Организатор такмичења сачињава јединствену листу учесника за дати округ/град и у року од највише 5 радних дана је електронским путем доставља школи домаћину окружног/градског нивоа такмичења датог округа, као и школама домаћинима општинског нивоа такмичења.

ОКРУЖНО/ГРАДСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Окружно/градско такмичење организују окружни/градски активни наставника биологије, у сарадњи са директорима школа домаћина окружног такмичења и организатором такмичења.

Школа одређена као домаћин на време обавештава организатора такмичења како би се у редовној комуникацији обезбедили сви услови за несметану реализацију такмичења.

У непосредној реализацији такмичења учествују чланови окружног/градског актива наставника биологије и школе домаћина који формирају неопходна радна тела (комисије/поткомисије за дежурство, жалбе, преглед, бодовање и рангирање). Тестирање ученика, преглед и бодовање тестова, пријем и обрада приговора и жалби, објављивање резултата и формирање окружне/градске ранг листе обавља се у школи домаћину.

Обим градива на **окружном /градском такмичењу** за сваки разред обухвата наставно градиво од почетка школске године закључно са 62. часом по Плану реализације наставе датог од стране ЗУОВ-а:

1. За ученике V разреда градиво од почетка школске године закључно са наставним јединицама “Правилна исхрана и Вода”.
2. За ученике VI разреда градиво од почетка школске године закључно са наставном јединицом “Болести које изазивају бактерије, начини заражавања и улога антибиотика”.
3. За ученике VII разреда градиво од почетка школске године закључно са наставном јединицом “Еколошки фактори”.
4. За ученике VIII разреда Окружно такмичење обухвата све наставне јединице предвиђене планом и програмом биологије за 8. разред, пошто је Планом реализације наставе за основну школу ЗУОВ-а, предвиђено да се од 62. часа до завршетка наставне године врши систематизација градива.

Тестове (и решења тестова са кључем) припрема Стручни тим за организацију и реализацију такмичења. Стручни тим тестове електронским путем доставља школама домаћинима непосредно (најмање 3 сата) пред почетак такмичења. Тестови се копирају непосредно пре такмичења у присуству Комисије коју чине наставници биологије из редова школа учесница и директор школе или друго одговорно лице школе домаћина, који пред комисијом отвара линк или фајл са тестовима.

Решења тестова са кључем за бодовање стручни тим електронски доставља школама домаћинима непосредно по завршетку тестирања. Решења тестова са кључем се објављују на сајту организатора такмичења одмах након завршетка тестирања.

Тестирање ученика на окружном/градском такмичењу се обавља у трајању од сат времена (60 минута). Одмах након обављеног тестирања, комисија за жалбе школе домаћина прима приговоре наставника на питања, решења и кључеве тестова, у писаној форми, на одговарајућем обрасцу. Приговори се решавају одмах. По потреби се обавља консултација са Стручним тимом организатора такмичења, који одмах сагледава приговор и саветује комисију. Уколико се приговор прихвата, и уколико то захтева модификацију решења и кључа теста, Стручни тим организатора такмичења на свом сајту публикује модификацију решења и кључа, како би и остале комисије преглед и бодовање обавили у сагласности са тиме. Комисије школе домаћина су у обавези да редовно проверавају своју електронску пошту, као и сајт организатора такмичења на дан такмичења, да би евентуалне корекције кључа благовремено преузеле и поступале у складу са њима. Поступак приговора се сматра завршеним по истеку једног сата (60 минута) након завршетка тестирања, после чега се приступа прегледању и оцењивању тестова. По завршетку оцењивања тестова школе домаћини праве привремене ранг листе. По њиховом објављивању омогућава се увид у резултате ученика и бодовање, у трајању од сат времена (60 минута). Захтев, у писаној форми на одговарајућем обрасцу, подносе наставници, који присуствују увиду у тест. Комисија одмах решава захтеве, и по потреби објављује кориговану ранг листу.

Окружна/градска Комисија одмах решава захтеве, и по потреби објављује кориговану ранг листу. По завршетку увида у резултате прегледа и бодовања, школа домаћин прави коначну окружну/градску ранг листу **на посебном формулару** који ће добити од организатора такмичења, према којој се одређују ученици који су се пласирали на следећи, републички ниво такмичења (важи искључиво за ученике VII и VIII разреда). Коначну ранг листу потписују сви чланови окружне/градске Комисије, и у дану такмичења листу шаљу електронским путем Стручном тиму организатора такмичења. Мењање коначне листе по било ком основу након овог периода НЕЋЕ БИТИ МОГУЋЕ.

Спискови треба да садрже: име и презиме ученика, разред, број освојених бодова на окружном такмичењу, назив школе, назив општине, име и презиме професора ментора и језик на коме ученик решава тест (српски језик или језик националних мањина).

Сви ученици који приступе окружном/градском такмичењу и освоје најмање један бод на тесту добијају похвалницу за учествовање на окружном/градском такмичењу.

Ученици који су на окружној/градској ранг листи остварили број бодова који се налази у горњих пет посто бодова окружне/градске ранг листе добијају диплому „Диплома за освојено **прво место** на окружном/градском такмичењу из биологије“. Ученици који остваре следећих пет посто бодова на окружној/градској ранг листи добијају диплому „Диплома за освојено **друго место** на окружном/градском такмичењу из биологије“. Ученици који остваре следећих десет посто бодова на окружној/градској ранг листи добијају диплому „Диплома за освојено **треће место** на окружном/градском такмичењу из биологије“.

Директан пласман на републичко такмичење остварују сви ученици који освоје прво, друго и треће место на окружној/градској ранг листи, без обзира на број освојених бодова. Уколико се при израчунавању процената на основу листе не добије цели број, број пласираних ученика треба заокружити на већу цифру.

Наставници ученика који су добили дипломе добијају похвалнице.

Похвалнице и дипломе додељује домаћин окружног такмичења, а потписује их директор школе домаћина.

Стручни тим организатора такмичења на основу окружних/градских листа сачињава јединствене ранг листе ученика VII и VIII разреда за републички ниво такмичења у року од највише 5 радних дана, а затим их електронским путем доставља школама домаћинима окружног/градског нивоа такмичења. Листа се објављује и на сајту организатора такмичења.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Обим градива на републичком такмичењу обухвата:

1. За ученике VII разреда градиво од почетка школске године закључно са наставном јединицом “Живот у екосистему”.
2. За ученике VIII разреда целокупно наставно градиво предвиђено програмом биологије у VIII разреду.

Тестове за републичко такмичење припрема Стручни тим за организацију и реализацију такмичења. Тестирање ученика на републичком такмичењу обавља се у трајању од сат времена (60 минута). Тестове и решења тестова са кључем организатор такмичења објављује на свом сајту одмах након завршетка тестирања. Током трајања републичког такмичења, Стручни тим за организацију и реализацију такмичења решава евентуална отворена питања. Одмах након обављеног тестирања, комисија за жалбе прима приговоре наставника на питања, решења и кључеве тестова, у писаној форми, на одговарајућем обрасцу. Приговори се решавају одмах. Уколико се приговор прихвата, и уколико то захтева модификацију решења и кључа теста, Стручни тим организатора такмичења на свом сајту публикује модификацију решења и кључа. Поступак приговора се сматра завршеним по истеку једног сата (60 минута) након

завршетка тестирања, после чега се приступа прегледању и оцењивању тестова. По завршетку оцењивања тестова формира се привремена ранг листа за сваки разред понаособ. По објављивању привремене ранг листе, омогућава се увид у резултате ученика и бодовање, у трајању од сат времена (60 минута). Захтев, у писаној форми на одговарајућем обрасцу, подносе наставници, који присуствују увиду у тест. Комисија одмах решава захтеве, и затим објављује коначну ранг листу, коју потписује председник Српског Биолошког друштва, и приступа проглашењу победника. Мењање коначне листе по било ком основу након овог периода НЕЋЕ БИТИ МОГУЋЕ.

На републичком такмичењу додељују се следећи пласмани:

1. Прво место на републичком такмичењу припада ученику који освоји највећи број бодова. Ученик добија диплому и пригодну награду.

2. Друго место припада ученику који према даљем редоследу има највећи број бодова. Ученик добија диплому и пригодну награду.

3. Треће место припада ученику који према даљем редоследу има највећи број бодова. Ученик добија диплому и пригодну награду.

Ученици који имају исти број бодова деле одговарајуће исто место.

Дипломе издаје реализатор републичког такмичења а потписују их Министар просвете, науке и технолошког развоја Србије и Председник Српског биолошког друштва.

Сви учесници републичког такмичења (ученици и њихови наставници) добијају похвалнице за остварене резултате.

Додатно, ученици који су на јединственој ранг листи републичког такмичења остварили број бодова који се налази у горњих пет посто бодова добијају диплому „Диплома за изузетно постигнуће на републичком такмичењу из биологије“. Ученици који на јединственој ранг листи републичког такмичења остваре следећих пет посто бодова добијају диплому „Диплома за одлично постигнуће на републичком такмичењу из биологије“. Ученици који на јединственој ранг листи републичког такмичења остваре следећих десет посто бодова добијају диплому „Диплома за врло добро постигнуће на републичком такмичењу из биологије“.

Похвалнице и додатне дипломе ученицима и наставницима издаје реализатор републичког такмичења а потписују их Председник Српског биолошког друштва.

По завршетку такмичења, реализатор такмичења доставља Српском биолошком друштву извештај о резултатима такмичења. Извештај се, са потписом Председника друштва, доставља Министарству просвете, науке и технолошког развоја Србије – Сектору за основно образовање и васпитање.

Извештај садржи табеларни приказ резултата такмичења по разредима, место и време одржавања такмичења, укупан број награђених ученика и њихове основне податке (име и презиме, назив школе и место из кога су, остварени број поена), као и кратку анализу резултата такмичења.

СРПСКО БИОЛОШКО ДРУШТВО

Мирослав Живић

Проф. др Мирослав Живић, председник